

Világgazdaságtan

Dokumentumazonosító				
Lecke	Címe	Feldolgozás menete	Feldolgozás	
7. lecke	Fejlett térség – USA és Japán	<ol style="list-style-type: none">1) Olvasó lecke2) További olvasmányok (videóleckék)3) Lecke záró feladat megoldása	10 perc	

OLVASÓLECKE

Fejlett térség – USA és Japán

Tartalom

Általános jellemzők – USA.....	3
Általános jellemzők – Japán.....	3
További olvasmányok (Videóleckék)	5

A lecke elsajátítása során a 3. leckében szereplő regionális integrációkat is idézze fel, valamint az 1. leckében szereplő 2007/8-as válság folyamatát is tekintse át.

Általános jellemzők – USA

Az USA napjaink meghatározó gazdasága, meghatározó szerepe van a pénzügyi folyamatokban is, a katonai szerepe is meghatározó: a katonai kiadások (GDP-arányosan) tekintetében a világon a 20. hely mögött helyezkedik el, de abszolút értelemben az USA-é a legnagyobb (kétszer annyi, mint az EU-é). Az 1929-33-as gazdasági világválságot a New Deal programjával kezelte, amely a közfoglalkoztatáson, állami beruházáson túl a külgazdasági nyitásra is nagy hangsúlyt fektetett. Ahogyan arról korábban is volt már szó, az 1944-es Bretton Woods-i konferencián jelentős nemzetközi pénzügyi intézmények felállításáról döntöttek, melynek eredményeként az 1944 utáni időszakot Pax Americana korszaknak is nevezzük.

Az USA gazdasági rendszerére a liberális kapitalizmus jellemző, ahol is az állam szerepe kicsi. Emellett beszélhetünk tőzsdei kapitalizmusról is: sok vállalat jelenik meg a tőzsdén, így a vállalat tulajdonosa az, aki a legtöbb részvényt birtokolja. Gazdaságában dominálnak a multinacionális vállalatok (GE, ExxonMobil, Ford, General Motors, Pfizer), és jelentős a technológia szerepe, viszont a kutatás-fejlesztésbe gyakran külföldi szakembereket is bevonnak (brain drain). Rugalmas munkaerőpiaccal rendelkeznek, a munkavállalók meglehetősen mobilisak is – az USA-ban nem jellemző az egy életen át egy munkahelyen való foglalkoztatás. A jóléti szolgáltatások piaci alapúak, azaz fizetni kell értük. Ennek is köszönhető az, hogy a költségvetési újraelosztás kicsi, ebből kifolyólag az adókulcsok lényegesen alacsonyabbak. Központi bank a FED, melynek fő célja a gazdasági növekedés elérése.

Az USA kereskedelempolitikájának keretét kereskedelmi törvények adják, amelyeknek mindig van időbeli hatálya. Az USA kereskedelempolitikájára a kettősség jellemző, együtt van a liberális és a protekcionista szemlélet, ebből is eredeztethető az, hogy számtalan kereskedelmi vitája van a WTO-tagokkal. Védelmi eszközei elsősorban nem vámjellegű eszközökből állnak.

Általános jellemzők – Japán

Japán az ázsiai térség kiemelkedő gazdasága. Fejlődését nagyban köszönheti a merev és zárt (és fegyelmezett) társadalmi rendszernek, valamint annak, hogy az oktatás nagy hangsúlyt kapott, így sokkal könnyebb a változásokhoz történő alkalmazkodás. Erős az állam szerepvállalása. A II. világháború után az USA megszállásával új gazdasági struktúrát igyekeztek kialakítani Japánban, elsődleges cél volt, hogy agrárország legyen, ami Japán földrajzi adottságait ismerve nem túl kedvező cél volt. Ugyanakkor azzal, hogy 1949-ben létrejött a Kínai Népköztársaság, az USA felismerte, hogy szövetséges kell számára a térségben,

és erre Japán megfelelő partner lehet. Ettől kezdve Japán fejlesztése kiemelt cél lett, és 1952-ben a San Franciscó-i békeszerződéssel Japán független lett, és amerikai segélyeket, kölcsönöket kapott, valamint az amerikai piacok megnyíltak számára. A bővülő világkereskedelem is kedvezett számára, és egyre jobb minőségű japán termékek jelentek meg a világpiacon. Ebben szerepet játszott a folyamatos technológiai fejlődés is. Ezt a fejlődést az 1973-as olajárrobbanás akasztotta meg, hiszen Japán jelentős olajimportőr volt. A válságra Japán úgy reagált, hogy jelentős szerkezeti átalakuláson ment keresztül, és új technológiákat fejlesztettek ki, csökkentve az olajfüggőségüket. Az 1990-es évek eleji válsága jelentősen megingatta ismét a gazdaságot – a japán ingatlan- és részvénytőzsi buborék kipukkanása okozott gondot, és ezt egészen a mai napig nem sikerült teljesen kezelni (bár ebben közrejátszott az is, hogy a 2007/8-as válság is kedvezőtlenül hatott az országra).

További olvasmányok (Videóleckék)

Japán válságban: <https://www.youtube.com/watch?v=krm8sZgJAR4>

1929-es válság: <https://www.youtube.com/watch?v=BGpaZsnzmYM>

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELEN TANANYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE